610/00

Den 29. december 2000 blev i sag nr. 52.959:

xxxxx xxxxxxx xxxxxx
xxxxxxxxxx x
xxxx xxxxxxx

mod

Tryg-Baltica Forsikring
Klausdalsbrovej 601
2750 Ballerup

afsagt sålydende

k e n d e l s e :

_____

Forsikringstageren, der har retshjælpsforsikring i Tryg-Baltica Forsikring, klager ved sin advokat over selskabets afvisning af at yde retshjælpsdækning til en retssag mod en advokat.

Af klagen til nævnet fremgår bl.a.: "Advokat U.B. har repræsenteret P.H.M. [klageren] ved Landsskatteretten, i hvilken forbindelse det blev aftalt med P.H.M., at sagen skulle indbringes til prøvelse for de almindelige domstole. På grund af en fejl i advokat U.B.'s opnoteringssystem skete dette ikke rettidigt, og en begæring hos Skatteministeriet om at se bort fra søgsmålsfristen blev ikke imødekommet. Skattesagen var en udløber af en tidligere straffesag mod P.H.M., hvor min klient blev frifundet ved Retten i Ålborg. Advokat U.B. havde anbefalet P.H.M. at indbringe Landsskatteretskendelsen for Vestre Landsret med påstand om ugyldighed under henvisning til personlig inhabilitet hos den skatterevisor, der for Told og Skat havde foretaget ligningen. Jeg er af den opfattelse, at skattesagen ville være blevet indbragt for domstolene. Min klient ønsker derefter at gøre advokat U.B. ansvarlig [for] sit tab."

Selskabet har i skrivelse af 9/5 2000 redegjort for sagen således: "Erstatningssagen har sit udspring i forsikringstagerens køb og salg af gældsbreve i 1992. Den 9. april 1992 købte forsikringstageren to gældsbreve på henholdsvis 500.000 kr. og 550.000 kr.

udstedt af T. af 10.9.1991 ApS u.st. for henholdsvis 50.000 kr. og 55.000 kr. Gældsbrevene blev den 1. september 1992 solgt til C. ApS til kurs 67,25, hvorved der blev realiseret kursgevinster på i alt 706.125 kr. og forsikringstageren opnåede en fortjeneste på 601.25 kr. Forsikringstageren selvangav beløbet som skattefri indtægt i form af kursgevinst ved salg af gældsbreve, men landsskatteretten fandt, at gældsbrevene ikke opfyldte kravet til mindsterenten på aftaletidspunktet, hvorfor kursgevinsten var skattepligtig i medfør af kursgevinstlovens § 7, stk. 1. Forsikringstager ønskede at indbringe Landsskatterettens kendelse for domstolene med påstand om, at ligningen skulle hjemvises til fortsat behandling ved Told- og Skatteregion Aalborg pga. personlig inhabilitet hos den medarbejder, der havde behandlet sagen. Stævning blev imidlertid ikke indgivet indenfor de frister, der gælder ifølge skattestyrelsesloven. Hovedsagen er dels en tvist med Told & Skat, som er undtaget i medfør af betingelsernes § 3, stk. 2. Men hovedsagen er også en erhvervsmæssig tvist, som er undtaget som (bi)erhverv, jf. betingelsernes § 3, stk. 1, idet der er foretaget en i forhold til retshjælpsforsikringen erhvervsmæssig investering i gældsbreve af ikke ubetydelig størrelse. Vi er klar over, at det ikke er de to ovennævnte spørgsmål, der ønskes retshjælp til, men derimod til en sag mod den tidligere advokat, der undlod at indbringe Landsskatterettens kendelse inden 3 måneders fristens udløb. Det er imidlertid vores opfattelse, at en erstatningssag for fejlbehandling af en erhvervsmæssig tvist ikke kan medføre retshjælpsdækning. Man må gøre sig klart, at retshjælpsforsikringen opdeler tvister i to hovedtyper: Erhvervsmæssige tvister, som slet ikke dækkes, og tvister i privatlivets forhold, som dækkes, men med visse undtagelser. Kun i sidstnævnte situation kan det komme på tale at vurdere, om en aktuel tvist har en så fjern forbindelse med en undtagelsesbestemmelse, at dækning alligevel skal ydes, som f.eks. de ankenævnskendelser, hvor der er blevet givet retshjælp til erstatningssager mod advokater for mangelfuld rådgivning i forbindelse med bodeling. Da hovedsagen vedrører investering i gældsbreve og dermed er undtaget som erhvervsmæssig i retshjælpsforsikringens forstand, vil alle tvister, der flyder af hovedsagen også være undtaget retshjælpsdækning. Dertil kommer, at vi, såfremt retshjælp havde været aktuel, ville have taget forbehold med henvisning til betingelsernes § 5, stk. 1 om urimelige omkostninger. Selv om det lægges til grund, at advokaten har begået en fejl ved ikke i tide at indbringe Landsskatterettens kendelse for domstolene, er det ikke ensbetydende med, at forsikringstageren har lidt et tab, hvilket er en forudsætning for at få erstatning. Efter at have gennemgået kendelsen, finder vi det ikke overvejende sandsyn-

ligt, at domstolene ville have tilbagevist sagen til Told & Skat, eller at Told & Skat ville have ændret ligningen, hvilket er en forudsætning for at få den tidligere advokat dømt til at betale erstatning. Vores konklusion er derfor den, dels at der ikke kan ydes retshjælp til den afledte sag, når hovedsagen er af erhvervsmæssig karakter, der klart er undtaget retshjælpsforsikringens dækningsområde, og dels at vi, såfremt retshjælp havde været aktuel, under alle omstændigheder ville have taget forbehold herfor med henvisning til § 5 stk. 1 om urimelige omkostninger."

Klagerens advokat har heroverfor i skrivelse af 31/5 2000 anført: "Det fastholdes, at indklagede må tilpligtes at yde retshjælpsdækning, idet nærværende tvist er omfattet af retshjælpsforsikringen, som min klient har tegnet hos Tryg-Baltica Forsikring A/S. Som tidligere nævnt begrundes dette med, at karakteren af tvisten, der har givet anledning til erstatningssagen mod advokat U.B., er uden betydning for forsikringsselskabets dækningspligt. Retstvisten mod advokat U.B. vedrører advokatens erstatningsansvar for mangelfuld sagsbehandling, og tvisten falder således ikke ind under retshjælpsbetingelsernes § 3 stk. 1 eller stk. 2. Ved Tryg-Baltica Forsikring A/S' indlæg til Ankenævnet for Forsikring, henviser Tryg-Baltica Forsikring A/S endvidere til, at såfremt retshjælp havde været aktuel, ville de have taget forbehold med henvisning til betingelsernes § 5, stk. 1 om urimelige omkostninger. Ifølge § 5 kan forsikringsselskabet tage forbehold for omkostninger, der ikke er afholdt med rimelig grund. Bestemmelsen giver således anledning til vurdering af, om forsikringstageren på tidspunktet for sagens anlæg har rimelig grund til at føre den foreliggende sag. Bevisbyrden for, at der er tale om en dækningsundtagelse, påhviler Tryg-Baltica Forsikring A/S. Til bedømmelse af sagens rimelighed, må navnlig inddrages, at sagen har personlig betydning for min klient, ligesom det må tillægges særlig vægt, at der er udsigt til, at erstatningssagen mod advokat U.B. vil falde ud til P.H.M.'s fordel. Advokat U.B. er således ansvarlig over for P.H.M., såfremt det med en vis grad af sandsynlighed må lægges til grund, at min klient ville have vundet sagen for Skatteministeriet, hvis den var blevet anlagt rettidigt. Under henvisning til, at skatterevisor L.C., Told og Skat ... har forestået ligningen af P.H.M.'s selvangivelse og desuden i en særdeles aktiv rolle har bistået skattemyndighederne i forbindelse med straffesagen mod min klient, er det sandsynliggjort, at Landsretten ville være nået frem til at den lokale ligningsmyndigheds afgørelse var ugyldig under henvisning til de gældende inhabilitetsregler, herunder specielt principperne i forvaltningslovens § 3 nr. 1, 4

og/eller 5. Principalt gøres det således gældende, at Landsretten ville være nået frem til, at der forelå speciel inhabilitet ved den kommunale ligningsmyndighed og i fortsættelse heraf have hjemvist sagen til fornyet behandling. Der ville i så fald ikke være blevet foretaget en omligning, idet skatteansættelsen ikke kunne have været optaget til fornyet afgørelse under henvisning til, at en skatteansættelse i henhold til skattestyrelseslovens § 34 ikke kan foretages eller forhøjes senere end 1. maj i det 4. år efter indkomstårets udløb, hvilket i nærværende tilfælde er 1. maj 1996. P.H.M.'s skatteansættelse ville således ikke være blevet omlignet, hvis advokat U.B. havde indbragt sagen for Landsretten rettidigt, idet skatteansættelsen ville være sket i overensstemmelse med selvangivelsen. Advokat U.B.'s overskridelse af tidsfristen for sagsanlæg har således været tabsgivende for min klient. Subsidiært gøres det gældende, at Landsretten ville være nået frem til, at der forelå speciel inhabilitet ved den kommunale ligningsmyndighed, ligesom Landsretten ville have ændret den foretagne ligning i P.H.M.'s favør. Tryg-Baltica Forsikring A/S har ikke løftet bevisbyrden for, at der er tale om afholdelse af udgifter uden rimelig grund, når henses til P.H.M.'s udsigt til at vinde erstatningssagen mod advokat U.B."

Af Landsskatterettens kendelse fremgår bl.a.: "Landsskatteretten skal for så vidt angår advokatens anbringende om ugyldighed på grund af inhabilitet udtale, at den af den stedlige told- og skatteregion trufne afgørelse i 1. instans har hjemmel i skattestyrelovens § 14, stk. 4. For så vidt angår told- og skatteregionens begrænsede strafprocessuelle beføjelser fremgår disse af skattekontrollovens afsnit III. Retten finder herefter at kunne lægge til grund, at de i sagen omhandlede kompetencer til at varetage såvel ligningsmæssige som strafprocessuelle opgaver naturligt henhører under samme myndighed. Der er derfor efter Landsskatterettens opfattelse ikke grundlag for at antage, at der skulle foreligge nogen interessekonflikt i varetagelsen af begge typer af opgaver, og retten kan derfor ikke finde noget forvaltningsretligt hensyn, der tilsiger, at samme medarbejder ikke kan være beskæftiget med ovennævnte opgaver udsprunget af samme forhold. Retten er herefter af den opfattelse, at det ikke kan kritiseres, at L.C. har varetaget såvel opgaver af ligningsmæssig karakter som opgaver i forbindelse med skattestraffesagen. For så vidt angår det af advokaten anførte om, at 'den sagsbehandler, der har foretaget ligningen ved sit engagement i straffesagen ikke har forholdt sig objektivt og kritisk til den ligningsmæssige behandling ...', finder retten ikke grundlag for at kritisere

L.S.'s medvirken ved det ligningsmæssige arbejde, uanset at han sideløbende hermed varetog opgaver i forbindelse med skattestraffesagen. Landsskatteretten finder således ikke tilstrækkeligt grundlag for at antage, at der for L.C.'s vedkommende foreligger personlig inhabilitet, og ansættelsen er derfor ikke ugyldig. For så vidt angår Byretten i Aalborgs dom, hvorefter klageren er frifundet for skatteunddragelse i medfør af straffelovens § 289, jf. skattekontrollovens § 13, stk. 1, er der på dette punkt ikke taget stilling til det ligningsmæssige spørgsmål, jf. retsplejelovens § 685. De lignende myndigheder kan derfor tage stilling til skatteansættelsen, uanset den frifindende dom ved byretten."

Med den hensigt at indbringe Landsskatterettens kendelse for Vestre Landsret udfærdigede klagerens tidligere advokat U. B. en stævning hvoraf bl.a. fremgår: "**SAGSFREMSTILLING:** ... Nærværende sag drejer sig om, hvorvidt Told og Skat ... kendelse af 7. juli 1995 vedrørende sagsøgers skattepligtige indkomst for 1992 er ugyldig som følge af personlig inhabilitet hos L.C., der har behandlet sagsøgers selvangivelse for det pågældende indkomstår, og har afsagt kendelsen på Told og Skats vegne. Denne kendelse er stadfæstet af Landskatteretten ved kendelse af 26. november 1998 ... dog med den ændring, at kun gevinsten ved salg af gældsbrevene er blevet beskattet, ikke hele salgssummen som antaget af L.C., Told og Skat ... Nærværende sag indbringes således for Vestre Landsret til efterprøvelse af det formelle spørgsmål om inhabilitet, idet der dog tages forbehold om inddragelse af det materielle spørgsmål om beskatning af kursgevinsten og grundlaget herfor. ... **ANBRINGENDER:** Sagsøgeren anfægter ikke, at Told- og Skatteregionen har kompetence såvel i henseende til at bistå anklagemyndigheden i en straffesag som til i en sag som den foreliggende at ville forestå ligningen. Selve den omstændighed, at det er en og samme person, der optræder fra skatteregionen i begge henseender, gør ikke eo ipso den ligningsmæssige behandling ugyldig. Dette bør imidlertid medføre, at der alt andet lige stilles strenge habilitetskrav, også fordi sagsøgeren i en sag som den foreliggende ikke har haft den sædvanlige retsgaranti i form af et to-instans-klage-system før Landsskatteretten (skatteforvaltning og skatteankenævn), men kun har fået behandlet sagen én gang , in casu ved told- og skatteregionen. Den konkrete sag udmærker sig ved, at den pågældende medarbejder hos told- og skatteregionen har indtaget en usædvanlig aktiv rolle i straffesagen og udvist et aktivt og særligt engagement heri, og det er derfor naturligt og ikke overraskende, at dette udmønter sig i, at den selvsamme konstruktion som er lagt til grund af L.C. i skattesagen, ordret er

anvendt i ligningssagen. Sagsøger henviser til gældende inhabilitetsregler inden for skattelovgivningen, inden for retsplejen og inden for forvaltningsretten i almindelighed, specielt for forvaltningslovens § 3, dels principperne i nr. 1 og 4, dels 'opsamlingsbestemmelsen' i nr. 5, hvor det i den forvaltningsretlige litteratur er antaget, at den, der har tilkendegivet vurderende synspunkter, særligt når den pågældende har markeret stærke og klare synspunkter vedrørende sagens rette afgørelse, herved kan have gjort sig inhabil, og det er netop en sådan situation, der foreligger i denne sag."

Forsikringsbetingelserne indeholder bl.a. følgende bestemmelser: "**§ 3 Hvilke tvister er ikke dækket af retshjælpsforsikringen? Stk. 1** Tvister i forbindelse med erhvervsudøvelse. Ved erhvervsudøvelse forstås: a Tvister vedrørende sikredes selvstændige virksomhed, hvad enten der er tale om hovederhverv, bierhverv eller hobbypræget erhverv. b Formuedispositioner i forbindelse med de under a nævnte forhold. c Tvister af enhver art, opstået i forbindelse med sikredes ansættelsesforhold. ... **§ 5 Hvilke omkostninger er ikke dækket af retshjælpsforsikringen? Stk. 1.** Omkostninger, som ikke er afholdt med rimelig grund, fx fordi sikrede ikke skønnes at have rimelig grund til at føre sagen, eller fordi disse ikke står i rimeligt forhold til sagens genstand."

Nævnet udtaler:
Nævnet har gennemgået sagen og finder ikke at kunne kritisere, at selskabet under henvisning til forsikringsbetingelsernes § 3, stk. 1 og § 5, stk. 1 har afvist at yde retshjælpsdækning.

Som følge heraf

b e s t e m m e s :

---

Klagen kan ikke tages til følge.

Jørgen Nørgaard